

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za tnozemstvo letno 50 Din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Zamrznjen denar - zamrznjeno življenje

Tako smo se navadili besede o zamrznjeni gotovini, da se pogosto niti ne zavedamo, kako usodno resnico povemo za vse naše gospodarstvo, zlasti pa za naš kmetijski živelj, kadar govorimo o zamrznjenem denarju.

Kam je šel denar, kaj se je zgodilo z njim? Nihče neče dati na to pravega odgovora, nihče ukreniti nič takega, kar bi v jedru odpravilo to zlo. In vendar vemo vsi, da je denarja dovolj. Toda tisti, ki so ga poskrili v državi ali zunaj njenih mej, se ne omehčajo. Ali res ni izhoda iz te slepe ulice?

Kam z obljubami?

Kaj nam pomagajo obljube in lepi načrti, tolažilne besede o tem, kaj bi bilo treba storiti, če se pa nič ne zgodi! Praviijo, da so težki milijoni slovenskega kmetijskega denarja šli rakom žvižgat v tej zamrznjenosti. Kdo jih bo vrnil, kdo jih bo priklical nazaj?

Dolгови nas tarejo

Ali naj ponovno stokamo o cenah kmetijskih pridelkov? Dolгови nas tarejo, za svoje delo, oziroma pridelke ne dobimo nič, svojih prihrankov, ki smo jih pritrkali od ust, pa tudi ne dobimo. Ali ne bije človeka v dušo kakor zaničljivo roganje, če gre fant ali dekle, ki bi si rada ustanovila družino, v hranilnico po svoj lastni denar, pa mora slišati, da lahko dobi mesto pošteno vloženega kapitala — nekaj kovačev. S par kovači v žepu naj torej začne gospodariti v današnjih dneh? Vidite, če je sploh mogoče pri nas govoriti o beli kugi, tukaj so njene korenine.

ne. Tukaj naj začne zdraviti vsak, kdor ima kaj resnih namenov in dobre volje. Ne s tolažilnimi nauki, ne s peklom ne bo nihče ozdravil današnjih bolečin, ampak samo s takim delom in s takimi ukrepi, ki bodo iz nas gospodarskih sužnjev in mrličev naredili spet življenja sposobne ljudi.

Znižajte takse!

Zato ponovno pravimo: Ne obljub in nič vrednih receptov, ampak resničnih zdravil nam je treba.

Dokler ni mogoče korenitejše odpomoči, je treba vsaj znižati prenosne takse, in to v sorazmerju z vrednostjo prevzetega premoženja, vsekakor pa tako, da je prenos med sorodniki in v svaštvu v vrednosti do 10.000 Din prost vsake takse. Hkratu naj pa tudi najvišja prenosna taksa za kmetijsko posestvo v takem razmerju tudi pri vrednosti 200.000 in več tisoč dinarjev ne presega 2%.

Podobno naj se znižajo prenosne takse med sorodniki stranske vrste.

Kakor prenosne, tako naj se znižajo tudi darilne takse. Zlasti bi bilo na darila treba ukiniti vse banovinske in avtonomne doklade.

Prav tako naj se zniža zemljarina, a ne samo za njive in vinograde na krševitih tleh, ampak za vsa zemljišča, ki so podvržena zemljarini.

Samo tak način dela za kmeta bomo kmetje razumeli, upoštevali in priznali. Obljub smo siti. Naj bi morda za spremembo kdaj poskusili od plehkih obljub živeti oni, ki so tako radodarni z njimi.

O tem bomo vsekakor še govorili...

Če je jasna stvar, da razpada temelj vsega, kar sploh imamo, potem je tembolj nerazumljivo dejstvo, zakaj se ne priskoči z energičnim delom k ozdravitvi tega nevzdržnega položaja. Dovolj je že padlo upoštevanja vrednih predlogov — treba jih je le pričeti izvajati! Kje ste gromovniki, ki se vam v gotovih časih kar topijo srca v ljubezni do kmeta?!

Prišel je čas, ko vas prav nič več ne vprašamo, h kateri partiji pripadate — ker se tudi sami zavedamo, da smo samo kmetje in nič drugega. Zato samo vprašamo: Koliko ste storili, da si sežete v roke vsi prijatelji kmeta?

Kadar gori hiša nad glavo, takrat vsi člani družine pozabijo na medsebojne prepire... Pokažite se — kar je resničnih ljudi — da se bomo v delu za narod spoznali med seboj! Siti smo fraz — hočemo pa dejanja! Zato le pazimo in si dobro zapomnimo one, ki:

- a) podpirajo težnjo k enotni kmetijsko stanovski organizaciji;
- b) neutrudljivo zahtevajo kmetijsko zbornico;
- c) delajo za minimalne cene kmetijskim pridelkom;
- d) pripravljajo pot našemu izvozu;
- e) podpirajo naše združništvo;
- f) nas rešujejo iz krempljev velekapitala in
- g) imajo pred očmi resnični interes naroda!

Krik iz temelja.

Slovani in Nemci

Naraščanje števila slovanskega prebivalstva dela Nemcem hude skrbi. Znani nemški učejak je izračunal, da je bilo še l. 1810. v Evropi 59 milijonov Germanov in 65 milijonov Slovanov.

Cez 100 let, torej l. 1910. je bilo 152 milijonov Germanov in 187 milijonov Slovanov. Pred 5. leti je bilo to razmerje že takole: Slovanov 226 milijonov, Germanov pa le 149 milijonov.

Po računih tega nemškega učejaka bo leta 1960. doseglo število Slovanov 303 milijone, medtem ko bo Germanov komaj 160 milijonov.

Tako sodijo o nas drugi, mi smo pa dolikani kratkovidni, da se med seboj grizemo in davimo ter ponižno ližemo tujcem pete za njih milost. Ali ne čutite, da bi bilo na mah tega nezdravega in krivičnega razmerja konec, ako se kmetijski živelj vseh slovanskih vej zave svoje skupnosti in svoje nezmagljive moči? Sveta dolžnost vsakega podeželskega človeka je torej, delati za dvig in probujanje slovenske in slovanske vasi!

Ogromna ruska bojna letala

Francoski listi poročajo, da grade v Rusiji ogromna bojna letala s 6 motorji. Letala bodo opremljena z 12 strojnici in brzostrelnim topom srednjega kalibra. Nosila bodo lahko do 5000 kg bomb. Posadka bo štela 50 mož. V enem poletu bodo letala mogla preleteti z ruske meje vso srednjo Evropo. Če bi pa imela kako oporišče v srednji Evropi, bi ogrožala sploh vso Evropo. Takšni odgovori Rusije na nemške in japonske grožnje.

Ali napredujemo?

To vprašanje bi sicer niti ne bilo aktualno — če bi človek dan za dnem ne opažal razvijanja raznih nerazumljivih nazorov.

Najbolj neumen je človek, kadar zaprtih oči tava po nevarnih mestih, misleč, da bo na ta način bolj varen. Vrtoglavost v višinah je n. pr. treba odpraviti s postopno vajo, pri kateri je še posebno skrbno treba motriti vso okolico in samo na ta način se moremo usposobiti, da bomo brez strahu hodili mimo prepadov ali delali visoko med nebom in zemljo!

Nekako tako je tudi v vsem ostalem življenju. Če n. pr. vidimo in na lastni koži občutimo, da naše gospodarstvo rapidno propada, a pri vsem tem klobasarimo o nekakem napredku — potem smo podobni zgoraj omenjenemu neumnežu, ki zato neče gledati svoje okolice, ker njegova uposobljenost ne obvlada dejanskega položaja... Zakaj naj bi varali sami sebe, ko pa že vsak otrok ve, da lepo zveneči slavospevi niti malo ne bodo izbrisali naših dolgov, pa tudi ne omehčali napetih mišic, ki nam stiskajo pesti — še

manj pa nas bodo rešili obupa, v katerem preklinjajo vse, ki so tega stanja krivi.

Prerado se poudarja, da je kmetijstvo temelj vsega naroda; ničesar pomembnega pa se ne ukrene v času, ko ta temelj na vseh koncih poka in se lomi. Kadar se družini podira hiša v svojih temeljih, takrat nekako čudno odmevajo poudarki njenih članov o neki samostojnosti in neodvisnosti... Kakor tak kmet ni vreden svojega posestva, ki ga s svojo nesposobnostjo redoma zapravlja in mu je zato treba postaviti varuha — tako tudi narod ne sme poudarjati visoke vrednosti svobode vse dotlej, dokler s svojimi pametnimi ukrepi ni odstranil nevarnih motenj v svojih temeljih!

Ker še do danes ni nikdo ovrget javnih ugotovitev, v katerih je bilo točno dokazano, da kmetijsko gospodarstvo že dolgo vrsto let niso niti z daleka rentabilna, smemo upravičeno pribiti, da ta pasivnost redno ogrožaja obstoj temelja, na katerem sloni tudi vse ostalo narodovo imetje!

Doma in drugod

Teden domače politike

Narodna skupščina

je začela v ponedeljek 3. t. m. po enotedenskem odmoru zopet zasedati.

Predsednika Čiriča je desnica sprejela ob prihodu s ploskanjem, opozicija pa je vzklikala proti njemu in povzročila silen trušč. Kakor poroča »Slovenec«, je opozicija z lesenimi lopaticami tolkla po klopih.

Na prejšnji seji je govoril poslanec Mohorič proti novemu zakonu o državnem računovodstvu, odgovarjal pa mu je finančni minister dr. D. Letica. Glede blagajniških

bonov po 500 Din

je dejal, da jih bodo pričeli izdajati v drugi polovici februarja. Boni se bodo po njegovi izjavi dajali samo gotovim osebam. Akcija z boni je baje preračunana na dobo 5 let, a izdani bodo boni do maksimalnega števila 500 milijonov Din.

Na drugi seji je potem poslanec Voja Lazić govoril in poudarjal, da zapisnik zadnje seje ni točen. Nato je bilo sporočeno, da si je finančni odbor izvolil namesto dosedanjega predsednika dr. Kožula novega predsednika Mito Dimitrijevića, za podpredsednika pa Gavrilovića.

Seja je morala biti za poldrugo uro prekinjena. Po seji je govoril, kakor smo zgoraj omenili, finančni minister.

Ni soglasja

Med odmorom je predsednik parlamenta Čirić sklical v svoj kabinet sejo šefov posameznih parlamentarnih skupin. Hotel je doseči sporazum o nadaljnjem delu Narodne skupščine, vendar ni prišlo do sporazuma.

Poslanec Došen je po ponovni otvoritvi zasedanja govoril za znižane zemljiške davke in

Ta mesec mine 50 let, odkar je prišel v promet prvi za promet sposobni avtomobil. Kako žalostna je bila ta kočija, kaže naša slika. Človek, ki jo primerja z današnjimi avtomobili, se pač ne more načuditi, kako se je to vozilo razvilo v kratkih — 50 letih.

je zahteval za svoj predlog nujnost, kar ni bilo sprejeto.

Kakor vse kaže, se bije v Narodni skupščini hud boj in je verjetno, da bomo dočakali sprememb. Nekateri vladni listi, tako n. pr. zagrebški »Obzor« — zahtevajo razpust parlamenta. Tudi beograjsko »Vreme« govori za nove volitve. Enako kakor »Vreme« piše ljubljanski »Slovenec«, opoldnevnik »Slovenski dom«.

V naši ožji domovini je sklican

banski svet

za dne 17. t. m. in bo predmet tega zasedanja:

1. predlog banovinskega proračuna za leto 1936/37 s pripadajočim pravilnikom v smislu čl. 11. cit. pravilnika;

2. sklepanje o noveli k uredbi o občinskih uslužbencih z dne 12. marca 1934, II. No. 5040/2 (Službeni list št. 184/22 iz leta 1934.);

3. Sklepanje o uredbi, s katero se izpreminja in dopolnjuje uredba z dne 5. septembra 1933, II. No. 19.204/13 (Službeni list št. 470/73 iz leta 1933.) o sestavi kandidatnih list, o sestavi in poslovanju volilnih odborov in o glasovalnem postopku pri volitvah občinskih odborov v Dravski banovini.

Med seboj se gospodje okrog JRZ tudi nekam čudno gledajo in so iz svojega poslanskega kluba izključili 2, oziroma 3 poslance. Hkratu je klub pozval vse člane, naj spoštujejo strankino disciplino. Vez torej ni tako trdna kakor bi si človek mislil.

Dr. Maček o praktičnem krščanstvu

Kmet in komunizem

Predstavniki »Katoliške akcije« na hrvatskem so se nedavno obrnili na dr. Mačka in ga vprašali, kaj misli o katoliških organizacijah »Križarji«, ki so po Hrvatskem močno organizirani, za katere pa mislijo nekateri, da so nepotrebni. Dr. Maček jim je dal med drugim tudi tale odgovor:

»Vidite, često razmišljam o tem, kako bi začrtali najboljša pota za veliko in srečno bodočnost hrvatskega naroda. In kadar tako razmišljam, ne morem zlahka mimo težkoč, ki jih imamo mi sami med seboj. Temelj narodne sreče je mir in sreča poedinca. Temelj in sila narodovega življenja so za življenje sposobni, pošten, značajni in svojemu hrvatskemu narodu vdani poedinca. — Kako me boli, ko vidim med našimi ljudmi pravdarstvo, mržnjo brata proti bratu in podobne pojave. In prav v tem, v vprašanju ljubezni človeka do človeka se najboljšje vidi, kako malo je še krščanskega duha navzlic vsemu trudu Cerkve. Veliko resnice o ljubezni človeka do človeka, o ljubezni do bližnjega kakor do samega sebe nam niso še dovolj vsadili v duše. Ljubezen do bližnjega pa je najbolj jakej je ni, tam gotovo ni niti ljubezni do Boga. se ne vidi, ljubezen do bližnjega pa se vidi in kjer se ni, tam gotovo ni niti ljubezni do Boga. — Seveda ljudje delajo napake, toda mnogi jih delajo hote. Ljudje često, žal, izrabljajo celo ono, kar nam je najsvetejše. Ljudje so v preteklosti izrabili tudi versko delo v politične namene.«

»Za svetlo in dobro, velja biti vsakomur pripravljen.«

O komunizmu je dr. Maček ob tej priliki povedal tole:

»Mi smo kmetjski narod, kmet pa niti ni, niti ne more biti komunist. Pri nas so komunisti razna dobro plačana gospoda ter tu in tam tudi dijaki, ki slabo razumejo že sam komunizem, kaj šele narod in njegove potrebe. Hrvatski kmetjski narod bo znal tudi poskuse komunistov,

da bi ribarili v kalnem, odbiti s svojim zdravim pojmovanjem življenja in pravega družabnega reda. Kmet, ki veruje v Boga, se ne more vezati na materialistični nauk brez verskega komunizma. Kmet, ki pozna vrednost zemlje in v njo vloženega truda, pozna tudi vse nemogočnost komunističnih teorij. Seveda se ne more reči, da bi bil današnji družabni red dober. V njem je polno pomanjkljivosti in zla, ki ga je treba zdraviti. Toda pot za to zdravljenje ni komunizem, marveč zdrava, na kmetstvo kot sredico naroda naslonjena družba.«

Zunanje - političen pregled

V naši neposredni sosesčini, v

Grčiji

je nenadna smrt generala Kondilisa, bivšega predsednika vlade, moža, ki je pripravil in organiziral povratak kralju Juriju II., vzbudila

General Kondilis

dokaj govorice, češ da državnik ni umrl naravne smrti.

Komaj pa so te govorice polegale, komaj so generala pokopali, je že čuti nove vznemirljive vesti, ki vedo povedati, da Venizelosovi prijatelji pripravljajo nov državni prevrat. Vojska je zato v stalni pripravljenosti.

V Franciji

so se začela važna pogajanja mednarodne diplomacije. Francoski minister Flandin je izjavil, da je jako zadovoljen z uspehom razgovorov, ki jih je imel z romunskim kraljem Karlom II. in

Predsednik Sarraut

z zunanjim ministrom Titulescom. Dosežen je bil baje sporazum glede enotnega nastopa v vprašanju Srednje Evrope in Podonavja. To vprašanje je trenutno zelo važno, ker

Avstrija

zopet rogovili s Habsburžani. Knez Starhemberg je skušal v Londonu pridobiti angleško diplomacijo za to, da bi Oton Habsburški spet zasedel avstrijski prestol. Kakor poročajo, je knez v Londonu s svojimi predlogi naletel na gluha ušesa. Odpotoval je zato v Pariz, kjer pa po zatrdilu francoskih listov ne bo imel nič več sreče.

Italijo

vedno bolj mučijo težave v Afriki. Veliki fašistični svet, ki je danes pričel zasedati, bo bržkone ponovno naglasil, da Italija hoče za

Takole v Afriki laški pilotje pritrjujejo na letalo smrtonosne bombe pred bitko.

vsako ceno speljati svojo vojaško akcijo v Afriki do konca. Ako bi Društvo narodov sprejelo ostrejšje ukrepe proti Italiji, ni izključeno, da ne bi slednja izstopila iz te mednarodne zveze.

Pomorska konferenca

se je zdaj končala z važnimi predlogi, po katerih bi bilo znatno omejeno pomorsko oboroževanje. Ti predlogi so:

1. Vsaka podpisana sila mora v teku 4 mesecev sporočiti točne podatke o stanju in programu gradnje ladij. V teku tega leta je absolutno nemogoče, da bi se zgradile nove ladje, ki bi preségale število ladij, navedenih v poročilu za tekoče leto. 2. Nobena podpisana sila ne sme graditi novih ladij, preden ne poteče rok 4 mesecev od vsakoletnega poročila. 3. Vsaka sila mora v teku 4 mesecev dati detaljne podatke o gradnji poedinih ladij in ne kot doslej, da so podatki dospeli šele, ko je bila ladja že zgrajena. 4. Vsako važno spremembo v že javljenem in započetem delu gradnje novih ladij je treba takoj javiti podpisanim silam. 5. Za vse ladje, ki so napol dovršene, oziroma že dovršene in ki jih ena izmed sil nabavi, mora o tem obvestiti ostale podpisnice.

Vprašanje pa je, če bodo prizadete sile te predloge tudi res sprejele in se po njih ravnale.

Abesinija

se v boju z Italijo drži krepko in junaško in je zopet rešila že velik del ozemlja, ki so ga v prvem vojnem času zavzele italijanske čete. Po najnovejših vesteh je abesinska vojska zavzela nekaj važnih postojank pri Makali in tako prekinila Italijanom zvezo med tem mestom in Aduo.

Po vsem dosedanjem poteku vojnih dogodkov je pričakovati, da bo vojna v Afriki trajala še dokaj časa.

Anglija

je sklenila zvišati število svojega vojaštva na 500 tisoč mož. Izdatki za narodno brambo se bodo povečali za 360 milijonov funtov. Dve tretjini tega zneska sta namenjeni mornarici.

V kratkem začne Anglija graditi 11 novih linijskih ladij in 36 križark. Razen tega je v načrtu gradnja 118 rušilcev na leto. Letal bo zgrajenih na leto do 2000, in sicer navadnih in vodnih letal vseh tipov. Vojska dobi nove kredite v znesku 4 milijonov funtov na leto za pospešitev motorizacije.

Za kritje teh novih izdatkov ne bodo izdani nobeni novi davki, temveč se bodo potrebna sredstva dobila: a) s posojilom z 20letnim rokom po 2 ali 2 in pol odstotnimi obrestmi, b) s kratkoročnimi (po vsej priliki trimesečnimi) blagajniškimi boni, ki se bodo izdajali od časa do časa po trenutni potrebi.

V Nemčiji

je za primer, da bi kancelar Hitler iz kakršnihkoli vzrokov ne mogel opravljati svojih funkcij, določeno nasledstvo, obstoječe iz državnih ministrov Göringa, Hessa in generala Blomberga.

Pet držav

in to Jugoslavija, Avstrija, Češkoslovaška, Madžarska ter Rumunija naj bi pod zaščito Anglije, Francije in Rusije osnovalo poseben gospodarski blok. O tej zamisli so se diplomatje pogajali v Parizu in Londonu in so se med drugim sporazumeli tudi v tehle točkah: Jamstvo za neodvisnost Avstrije, politično soglasje med Anglijo, Francijo in Rusijo, sporazum med Balkansko zvezo in Avstrijo ter Madžarsko, turško-romunsko-ruska pogodba in — mir v Evropi.

V Rusiji

pripravlja vlada spremembo ustave. Po novi ustavi naj bi bile ukinjene vse razlike med kmeti, delavci, meščani in proletarci. Uvedena bo tudi splošna volilna pravica in bodo volitve tajne.

Letos je minilo 35 let, odkar je umrl slavniti italijanski skladatelj in glasbenik Giuseppe Verdi. Njegove opere še danes uprizarjajo operna gledališča po vsem svetu.

Kitajski odpor

Ob priliki proslave kitajskega novega leta so se vršile v Šangaju velikanske protijaponske demonstracije. Demonstranti so ujeli policijskega šefa in navalili na japonske trgovine. Ker jih kitajska policija ni mogla razgnati, so šli proti njim oddelki ruskega belogardijskega dobrovoljskega polka s tanki, ki so demonstrante razgnali. Tudi v Notranji Mongoliji organizira kitajska vlada odpor proti Japoncem, ki so zasedli vsa važnejša mesta z njihovimi četami. Kitajska vlada je odstavila v Notranji Mongoliji Japoncem prijaznega upravnika in postavila na čelo političnega komiteta ogorčenega nasprotnika Japoncev Sakeduerčapa.

Kako kancelar Adolf Hitler deli narode

Nekemu ameriškemu novinarju se je posrečilo, da mu je dovolil nemški kancelar Hitler daljši razgovor.

Pri tej priliki je kancelar Hitler dejal, da je svet razdeljen na bolj in manj nadarjene narode. Sedanji položaj v Evropi je tak, da se bolj nadarjeni narodi duše na premajhnih ozemljih, medtem ko imajo manj nadarjeni obilo in celo

preveč zemlje. To je po Hitlerjevem mnenju seveda krivično in je baje treba to krivico popraviti.

Ta Hitlerjeva izjava nam postane jasna, kakor hitro slišimo, da je vodja današnje Nemčije v tej zvezi govoril tudi o Rusiji. Tam da je ljudstvo na nizki kulturni stopnji, da ima skromne in neznatne življenjske zahteve in pa (to je seveda poglavitno!) — obilo in celo preveč zemlje. Ta zemlja pa je seveda slovanska last in naj vlada v Rusiji tak ali tak političen kurz. Zato močno dvomimo, da bi bila Rusija Hitlerjevih izjav vesela ali da bi se celo kazala pripravljeno, takim prozornim izjavam — ustrezati.

Koristi snežene zime

Že iz skušnje in brez posebnega pouka vsakdo ve, da nam je pozimi sneg potreben in koristen. Ena sama mrzla, ostra zima brez snega, pa bi nam pomrlo in se uničilo vse rastlinstvo.

Niti dolgotrajen sneg ne škoduje. V severni Kanadi (Amerika) leži n. pr. sneg po celih 6 mesecev. In vendar tu dozori žito in oljnat rastline, uspevajo krma, hmelj in celo — tobaki!

Razen tega sneg posrka vso nesnago iz ozračja. Na poti k nam vzamejo snežinke ogromne množine prahu iz zraka s seboj in nam tako očistijo zrak. V Londonu vsebuje n. pr. vsak liter snega, ki pade na zemljo, po 5 gramov premogovega prahu!

Snežnica globlje prodre v zemljo in jo bolj temeljito razmoči kakor deževnica. Zato tudi pravi pregovor, da je sneg »siromakov gnoj«.

Po vsem torej vidimo, da je sneg v prirodnem gospodarstvu nujno potreben in koristen. Upajmo, da nam ga tudi letošnja zima še privošči, kajti sicer bo pomlad žalostna in leto vse rjajši ko rodovitno.

Poročilo

o licitaciji kož, ki je bila v Ljubljani dne 27. in 28. januarja 1936

Kljub temu, da je letošnja mila zima za kvaliteto kož nepovoljna, so vendar bile kože primeroma prav dobre, kar je pripisovati snegu, ki je zapadel v decembru. Blaga ni veliko na trgu, saj je lov roparic brez snega težak.

Zanimanje za kože je bilo večje kot lansko leto. Tudi inozemstvo letos še ni prenatrpano z blagom. Na licitaciji izdraženo blago je šlo večinoma v Nemčijo, pa tudi v Avstrijo, Italijo, C. S. R., Poljsko in Francijo.

Cene kožam so napram onim lanskega leta znatno poskočile. Za prvovrstno blago so bile dosežene sledeče cene, v oklepaju so naznačene cene lanskeletne licitacije v januarju:

Lisice gorske 128—170 Din (124—150), lisice poljske 122—135 (120), lisice, posebni komadi 200 (180), kune zlatice 690—850 (500—620), kune zlatice, posebni komadi 900, kune belice 500 do 600 (450—520), dihurji 80—100 (60—90), polhi 2 (brez zanimanja), bele podlasice 20, divje mačke 70 (brez zanimanja), vidre 300—340 (380), verice zimske 6 (650), divji zajci, zimski 7 (385), divji zajci, jesenski 150 (1), srne 10 (10), jazbeci 113—120 (58—61).

Prihodnja dražba bo dne 9. marca 1936.

TISKOVINE

vseh vrst, trgovske, uradne, reklamne časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 23

Tel. 25-52, Telegram: TiskarnaMerkur

Kmetska mladina

Kmetska mladina in prosveta

Prosvetni tečaj, ki ga je priredil ljubljanski pododbor Zveze Kfid zadnje tri dni preteklega tedna v Ljubljani, je ponovno dokazal, kako sprejemljiva je naša kmetska mladina za prosveto in izobrazbo in kako si je želi. Fantje so z zanimanjem sledili predavanjem, z velikim zanimanjem pa so se tudi udeleževali vseh drugih prireditvev, ki so namenjene širjenju obzorja.

Ob tej priliki naj zato na tem mestu ponovno opozorimo na mnogovrstnost prosvetnega dela na deželi. To polje je prav za prav neizčrpno. Napačno bi bilo misliti, da v obzorje podeželskega človeka spada samo to, kar je neposredno z njim v zvezi. Seveda je najvažnejša strokovna naobrazba, toda pri splošni prosveti je ta samo temelj mnogo širši in večji stavbi. Kakor meščan, tako se tudi podeželski človek zanima za ves napredek tehnike, znanosti in umetnosti.

Društva, zlasti ona v bližini večjih mest, naj zato po možnosti uvrste v svoj prosvetni delovni program tudi take točke, ki so brez znatnejših stroškov izvedljive, za podeželsko mladino koristne in privlačne. Semkaj spada skupinsko ogledovanje raznih gospodarskih, kulturnih in umetnostnih ustanov, kakor so tovarne, velika podjetja, tiskarne, bolnišnice in zdravilišča, umetnostne galerije itd. Vprav udeleženci prosvetnega tečaja v Ljubljani so dejansko pokazali veliko zanimanje za vse take in slične ustanove in je le škoda, da v kratko odmerjenem času ni bilo mogoče ogledati še več zanimivosti. To ni morda pasenje radovednosti, kakor bi si mislil kak zakrknjenec, ampak je važen prispevek k splošni naobrazbi. Saj človek mnogo vprašanj in pojavov začne gledati in pojmovati s čisto drugačnimi očmi in zlasti s čisto drugačnim razumevanjem, ako celotno delo iz fastnega opazovanja razume.

Kakor rečeno, so taki izleti izvedljivi le v bližini mest in večjih krajev, kamor je v slučaju potrebe mogoče zdrkniti kar s kolesom in je vse skupaj v enem dnevu opravljeno. Drugod pa naj bi prirejali vsaj predavanja s tega področja. Pametno sodelovanje z učiteljstvom in drugim šolanstvom, ki živi na podeželju, bo brez dvoma omogočilo tudi zadostno število potrebnih predavateljev.

Treba se je namreč zavedati, da izobrazba ustvarja stalno željo in lakoto po kulturi in njenih pridobitvah. Ta duševna žeja in lakota pa silita človeka k vedno večji delavnosti, vzbujata v njem življenjske sile in utrujeta odpornost. In čvrstih, življenja in dela zmognih in voljnih moči nam je treba v mladem rodu, ako hočemo priboriti podeželskemu človeku moč in veljavo. Zbadljivka o »zarukanem kmetu« mora popolnoma izginiti iz našega besedišča. Kmetska mladina je s svojim živim zanimanjem za prosveto na pravem potu.

Sv. Jurij ob Taboru

Zimski čas je najprimernejši za odrske prireditve. Naše Društvo kmetskih fantov in deklet se je tega dobro držalo. Ravno sedaj pripravljamo vpriporitev 4dejanke »Za grunt«. Igro bomo vpriporili v nedeljo 16. t. m. v prostorih Radišek. K obilni udeležbi vabimo že sedaj vsa sosednja tovariška društva.

Prekopa pri Vranskem

Ustanovni občni zbor novega Društva kmetskih fantov in deklet v Prekopi se je vršil v nedeljo dne 2. t. m. v tukajšnjem Gasilnem domu. Poročilo o pripravljalnem delu je podala tov. Fani Karničnik, iz katerega je bilo razvidno, da je društvo prav za prav v pripravljalnem delu obstajalo in se med mladino že prav pridno

udejstvovalo. Priredilo je celo igro in mnogo sestankov. Že v pripravljalnem delu je poslalo tudi 3 člane v pododborov organizatorični tečaj.

Za društvenega predsednika je bil izvoljen soglasno tov. Mirko Cizelj, za podpredsednika tov. Niko Piki; za tajnika tov. Stanko Cizelj; za blagajničarko tov. Fani Karničnik in dr. Občnemu zboru je prisostvoval tudi tajnik celjskega pododborov tov. Aleksander Turnšek, ki je imel ob tej priliki lep nagovor na navzoče o nalogah in ciljih kmetske mladine.

Sv. Jurij ob ščavnici

Naše društvo je imelo v nedeljo 26. januarja t. l. svoj redni občni zbor, na katerem je bil izvoljen ponovno ves stari odbor, samo podpredsedniško mesto je bilo zamenjano. Prevzela ga je sedaj Milica Zrnee.

V nedeljo 16. t. m. ob 3. uri popoldne vpriporimo v društveni dvorani veseloigro »Charleyeva teta«. Vabimo vsa sosednja društva in prijatelje kmetsko-mladinskega pokreta, da se je v čim večjem številu udeleže. Po igri bomo imeli predpustno maškarado v prostorih gostilne pri »Pošti«, na kateri nastopi prava ciganska godba!

Dramlje

Naše društvo pripravlja vpriporitev igre »Rokovnjač«. Skoraj 30 naših fantov in deklet se pridno vadi v svojih vlogah, katerim pomaga v odrski izgovorjavi in nastopanju kot režiser učitelj tov. Hrabalek. Kdaj se bo vpriporitev vršila, bomo poročali kdaj prihodnjič v »Kmetiskem listu«.

Škrilj-Golo

Tukajšnje Društvo kmetskih fantov in deklet priredi v nedeljo 9. februarja t. l. ob 1 uri popoldne v posebni sobi gostilne Jernēja Viranta na Golem svoj redni letni občni zbor. Udeležba za vse člane obvezna. Vabimo pa tudi vse tovariše in tovarišice, ki so do sedaj stali izven našega društvenega delovanja.

Orla vas

Tov. Ivan Kronovšek, predsednik Zveze kmetskih fantov in deklet je po uspeli operaciji že toliko okreval, da je 5. t. m. zapustil bolnico. Da si popolnoma utrdi svoje zdravje, se je podal na svoj dom v Orlo vas, kjer mu želimo, da bi si nabral čim več svežih moči, ki jih bo gotovo posvetil v svoji požrtvovalnosti v prosep kmetsko-mladinskega pokreta.

Iška vas

Naše Društvo kmetskih fantov in deklet bo imelo 9. t. m. ob 4. uri popoldne pri tov. Fr. Pristovcu, Iška vas 18, svoj 5. redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Članstvo vljudno vabljeno!

Varno naložite svoj denar pri

HRANILNICE KMETSKIH OBČIN V LJUBLJANI

Miklošičeva cesta št. 19. V palači Vzemne zavarovalnice

Telefon 21-83 — Ček. račun 10.545

Hranilne vloge na knjižice, stalno razpoložljive, sprejema in jih obrestuje najugodnejše. Večje stalne vloge z odpovedjo po dogovoru. — Zaved je pupilarno varan, ker jamči svoj in večjih kmetijskih občin z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo, ter je stalno pod nadzorstvom banke komisarja. Uradne ure za stranke so od 8. do 12. ure dopoldne.

Ako praviš, da si kmetski fant, kmetsko dekle, pa si ne naročiš edinega kmetskega mesečnika:

»GRUDA«

tolčeš sam sebe po zobeh. Kjer živi kmetska mladinska zavest, tam je »GRUDA« v hiši. Kjer ni »GRUDE«, ni zavesti ne ponosa.

Poglejte druge sloje, kako podpirajo in cenijo svoj pokretaški tisk, pogledite in posnemajte! Kolikor tisoč članov nas je, v toliko tisoč izvodih mora »GRUDA« po deželi!

NAŠ ČAJ

je strokovnjaško sestavljena mešanica domačih čajnih zelišč, najboljše naravna zeliščna krepljena hrana, rabi manj sladkorja, je cenejši in kar je najvažnejše, NI zdravju škodljiv.

NAŠ ČAJ dobite v vsaki boljši prodajalni

Mlatič

V zrcalu drugih listov

»Slovenec« pravi, da so poslanci »s podporo slovenskih kmetijcev zagnali huronsko tuljenje ter pričeli razbijati po klopeh in cepetati z nogami. Da skupščinska opozicija misli še nadalje voditi obstrukcijo —«. Kako bi bilo vse lepše, ko bi ta presneta opozicija kar lepo molče kimala in pritrdjevala, ali ne? Zdaj pa leži nekaterim njena nadležnost kakor — kamen v želodcu.

»Jutro« poroča o razkolu med klerikalnim delavstvom in pripominja: »Krščanski socialci, ki s ponosom proglašajo velikega Kreka za svojega ustanovitelja in učitelja, pač niso pričakovali in — priznati moramo — po vseh velikih uslugah, ki so jih storili slovenskemu klerikalizmu, tudi ne zaslužili, da se sedaj na vsem lepem proglašajo za nasprotnike papeža in s tem tudi za nasprotnike katoliške cerkve.« — No, mi bi dejali, da je nehvaležnost plačilo sveta, klerikalizem je pa seveda čisto posvetna zadeva in torej tudi tako ravna. Seveda, učiti in po naukih tudi delati, to bi bilo pa le prehudó, ali ne?

Nepravilno branje

V »Jutru« čitamo pod naslovom »Beležke« ponatise iz drugih časopisov, ki so dostikrat prav dobri in objektivno prikazani. Tudi deloma izmišljen in deloma tendenciozno napisan dopis iz »Politike« o konferenci slovenskih kmetov pri »Mikliču« je našel tam v domače prikrojeni obliki svoje mesto. Na »Politikin« dopis pa je takoj drugi dan odgovoril tov. Pucelj in popravil vso stvar v okvir resnice. Tega demantija pa pri »Jutru« niso brali, kar so storili celo — seveda na jako skremžen način — prijatelji pri »Slovenecu«. Zato priporočamo gospodi okrog »Jutra« pazljivejše branje!

Vljudno naznanjam, da sem odprl

civilno geometriško pisarno

ter izvršujem vsa v to stroko spadajoča dela, kot: parcelacije, zamejičenje po mapi, izravnavo mej, premera parcel ob priliki prodaje in pri raznih zapuščinskih zadevah, izdelava vseh vrst načrtov, izmera in delitev vseh vrst agrarnih slučajev itd. Dajem vsakovrstne informacije glede posestnega in zemljiškoknjižnega stanja brezplačno

BABNIK FILIP

pooblaščen civilni geometer in zapriseženi sodni izvedenec, Ljubljana, Kralja Petra trg 3 (poleg sodišča)

Novice

Naročajte, širite in priporočajte Kmetško matico! Štiri lepe knjige stanejo s poštnino vred samo Din 24-50. Naročila naslovite: Kmetška matica, Ljubljana, Kolodvorska ul. 7.

Kdor se zaveda svojega kmetstva, se bo tudi zavedal dolžnosti nasproti kmetškemu tisku!

× Janez Lovrač, priznani javni delavec in vzorni posestnik v Moravčah, je slavil pretečeni teden 60 letnico rojstva. Bog naj ga ohrani njegovi družini čilega in zdravega še mnogo let!

× Potres so v torek ob četrtna deset občutili v Ljubljani, Kranju in drugod. Trajal je tri minute, a ni povzročil nobene škode.

× Izobčenci, naš stari podlistek, smo danes spet uvrstili in bo v kratkem končan.

× S spolnimi zablodami dentista Bevca se zabava te dni plehki slovenski svet. Razprava je pokazala »čedno« moralno pokvarjenost nekaterih meščanskih deklet! Zato so lahko naša kmetška dekleta ponosna, če jih bodo te »gospodične« o priliki kdaj spet psovale z nerodami in kmeticami. Smo kmetje, morda malo nerodni, zato pa zdravi in pošteni.

× V Studenih pri Mariboru je umrl šolski upravitelj Tone Hren. Bil je dober šolnik in vzgleden vzgojitelj in narodni delavec. Bodi mu zato ohranjen časten spomin, žalujočim njegovim pa veljaj naše toplo sožalje.

× Poštne nakaznice je ponarejal v Ptujju in drugod nek podjeten možakar, ki ga je policija že vtaknila pod ključ. Samo pri eni pošti v Mariboru je dvignil s tako ponarejeno nakaznico Din 15.000.—. Seveda to ni edin slučaj, vendar bo celotno rešto predrznih grehov razkrila še podrobna preiskava.

× Toča je zadnjo soboto padala v Novem Sadu. Sicer je pa tudi pri nas vreme čudno in grmi, se bliska in dežuje. Pod Šmarno goro pa

Zlatorogovo TERPENTINOVNO MILO

je zadnjo soboto hkratu padalo: dež, sodra (babje pšeno), toča in sneg.

× V petrovgradskem ofeirskem domu je zakupnikova žena kuhala pasto za snaženje parketov. Parafin se je vnel in so plameni objeli nesrečno ženo, ki je že drugi dan podlegla opeklinam.

× Trgovinska pogodba med našo državo in Grčijo je podaljšana do 29. februarja t. l. Nadaljujejo se pogajanja za sklenitev nove pogodbe.

× Jugoslovani v Ameriki so doživeli nenavaden uspeh. V mestu Cambellu v državi Ohio (USA) je bil za župana izvoljen Hrvat John Borak. To je prvi Hrvat, ki je v Zedinjenih državah dosegel župansko čast.

× Ker je ponarejal ameriške čeke, je bil pred okrožnim sodiščem na Sušaku obsojen na tri leta težke ječe (robije) Jurij Hečimović iz Bukovca. Zalotili so ga, ko je hotel na Sušaku zamenjati ponarejen ček za 120 dolarjev. Obsojeni je kazen mirno sprejel.

× Kraljevska banska uprava razglasa, da bo tudi letos oddajala plemenske merjasce v starosti od 3 do 5 mesecev. Merjasci bodo kupljeni v priznanih vzrejalnicah. Prošnje, z zaveznim pi-

Kaj premišljuje gospa Ivanka?

Novo perilo stane veliko denarja, ki ga vsak ne premore. Toda lepo belo, duhteče in trdno perilo ima pa lahko vsak. Saj terpentinsko milo Zlatorog pere vsako tkanino tako prizanesljivo, da traja dolgo vrsto let. Pri tem pa ga tako temeljito očisti vsake nesnage, da je kar veselje. Iz njega kar duhti po snagi in svežosti.

smom morajo biti pri kralj. banski upravi najkasneje do 31. marca t. l. Prošenj, ki bodo prispele pozneje, ne bo mogoče upoštevati. Prosilcem bo oddajala kralj. banska uprava merjasce po Din 4.— za kg žive teže.

× Radi nemirov na univerzi je beograjska univerza sklenila osnovati posebno »vseučiliško stražo«, torej nekakšno univerzitetno policijo. Doslej policist v uniformi ni smel prestopiti vseučiliških tal.

× Narodne pesmi z napevi. Nabral in uredil za štiri enake in mešane glasove Janko Žirovnik. — Druga, preurejena izdaja v dveh zvezkih. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. — Izšel je drugi zvezek te zbirke, ki vsebuje 55 narodnih napevov s popolnim narodnim besedilom. Izmed teh so 34 narodne pesmi prirejene samo za mešane glasove (sopran, alt, tenor in bas), ostale pa za moške glasove. (I-II. tenor in I-II. bas) in mešane glasove, skupaj 77 narodnih pesmi. — Stari mojster Žirovnik je odlično izvršil svojo nalogo: globoko je zajel v neizčrpni virec narodne poezije in povil pestro in bogato kito dehtečega cvetja, ki bo navduševalo naše pevske zборе in z radostjo napajalo

Hartmoser odvihra nazaj v svoj brlog. Kakor preganjana zver grebe po papirjih in lista po spisih. Z blazno naglico še hitro preleti poglavje iz anatomije.

Z enim očesom pa že škili po neskončni vrsti obrazcev iz kemije tam poleg, a kazalec mu leži med stranmi neke tretje knjige. Bog ve, kakšne strašne pošasti še dremljejo tamkaj.

Ko se umiva, se domisli nečesa strahotnega.

Z obrazom, polnim milne pene, plane nad anatomijo. Za las je manjkalo, pa bi bil pozabil ponoviti omrežje simpatičnega živca. Med obuvanjem čevljev ponavlja »davež.«¹ Ko si zapenja ovratnik, mrmra

»Cholalna kislina C₂₄ H₄₀ O₈, glyocoll C₂ H₄ O₂ N...«

»Cospa Huberjeva, zakliče potlej, opravljen za to težko pot, še za zaklenjenimi vrati. »Sedaj torej grem! Skrijte se, da me na dan izpita že precej, ko stopim iz tega brloga, ne sreča stara baba. To pomeni nesrečo!«

Trenutek počaka, dokler ne zakliče nekaj iz kakega daljnega kota:

»Zdaj že lahko greste, gospod Hartmoser. Skrila sem se dobro, da se nazadnje ne boste izgovarjali morda celo name, ako bi kaj spodrnilo! Sicer pa želim obilo...«

»Ali denete jezik za zobe!« zatuli študent. Da bi mu na dan izpita stara baba voščila srečo — še tega je manjkalo! Preplašen pobegne skozi sobo in vežo na stopnice.

¹ Davež. — S tem je mišljeno tisto poglavje učne snovi, ob katerem profesor študenta najbolj pogosto »zadavi«, ga »vrže«.

Tedaj jo narenči:

»Kaj šel! Zdaj pa kar nehaj! Žena spi!«

Žena si misli: Da je le zopet doma. Boljše je imeti nasajenega moža kakor nobenega. In pomirjena zaspi.

Orožnik naše svečo. S police vzame knjigo navodil za orožništvo, sede za mizo, lista in čita. Kot burklje tišči prst na tole vrsto:

»...in če tudi na trikratni razločni klic ne obstoji, potem je treba... ostro streljati...«

In zapre knjigo:

»Kot orožnik v redu — kot človek prasica! Mene je vsčipnilo!«

Človek in orožnik sta prihajala v vedno bolj divji rays. Znoj je v curkih lil z njega. — Tedaj je vstal, vzel službeno puško in pas ter odšel proti vratom.

»Greš zdaj še enkrat iz hiše?« kliče žena pol speča, pol bedeča.

»Dva se ravsa! Moram ju spraviti vsaksebi, poprej ni miru!«

Pravi žena:

»Daj no, bodi enkrat človek, ne zmeraj žandar!«

»Zato pa; sem prav na tem,« zamrmra on in odide skozi vrata. K otroški posteljici sploh niti ni več stopil. Ni maral več emerkavo oklevati, ako vendar že mora biti.

»Ako bi me bil pustil utoniti, bi tudi ne bilo nič drugače!«

Žena zaspi, a plane kmalu zopet kvišku:

»Streljalo je! Tu se zares ravsa!«

Otrok mirno spi. Svet se pogreza — otroci spe.

poslušalce. Iz narodove zakladnice dvigneno bogastvo si odpira z Zirovnikovim posredstvom veselo pot v narodovo dušo. — Lična vnanjost II. zvezka ima žepno velikost; cena kartoniranemu izvodu Din 40.—, v polplatno vezanemu Din 46.—.

× Ljubezen je bolezen pravijo zdaj v Sisku. Tam se je v mlado gimnazijsko dijakinjo pred leti zagledal njen nekoliko starejši šolski tovariš. Fant je pozneje odšel na gozdarsko visoko šolo v Zagreb, deklica pa bi morala letos polagati zrelostni izpit (maturo) na gimnaziji v Sisku. Nestrpna ljubezen pa jima ni dala miru in sta te dni pobegnili skupaj nekam v hrvatsko Zagorje, da bi tako pritisnili na starše, ki so menda malo zavirali vroči tok mladih ljudi. Pri tem je zanimivo, da sta »one« in »ona« pridno in vestno študirala. Pravijo, da je pri mladini tak način vplivanja na starše v Sisku že skoraj prešel v modo. So pač bolj na jugu in temu primerno vročerkvni.

× V obupu si je iz strahu pred hudo žledeno boleznijo prerezala vrat mati 5 otrok, Marija Ostre v Vučji vasi pri Križevcih. Ko so jo našli, je bila že mrtva, pri njej pa je jokala najmlajša hčerka, 4 letna Emilija. Nesrečna mati je zapustila poleg žalujočega moža pet otrok in je med njimi najstarejši komaj 14 let star.

× Mlada greda, naše zaglavje za najmlajše, pride spet na vrsto v prihodnji številki. Male prijatelje in starše opozarjamo nanj, ker bo razpisanih cela vrsta nagrad.

× Enodnevní tečaj o rezni v vinogradu se vrši v soboto dne 15. februarja t. l. na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja dnevno od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Prometne nesreče na Angleškem. Preteklo leto je bilo na Angleškem 6.521 smrtnih nesreč pri avtomobilskem prometu. Ranjenih je bilo samo v Londonu 45.000, a v celi Angleški 219.000. Kljub tej visoki številki so se smrtne nesreče lansko leto vendarle znižale za 822 slučajev.

Kriza tudi v časopisju. Prvega januarja letošnjega leta je prenehalo izhajati deset časopisov v Nemčiji. Med njimi je tudi časopis »Bädischer Beobachter«, ki je izhajal že 73 let.

V morju se nahajajo velike količine električne struje, tako je dosegel ruski učenjak Mironov. Posebno veliko količino električne struje je Mironov našel v Črnem morju.

Dopisi

Predaja občinskih poslov v občini Brezovica

V sredo 29. pretečenega meseca je predal dosednji občinski odbor občine Brezovica novoizvoljenemu odboru, oziroma predsedniku Ignacu Novaku občinske posle.

Pri oddaji poslov, ki so bili vzorno vodeni po starem občinskem odboru z županom gosp. Franom Novakom na čelu, posnemamo, da je izročil ta novemu županu sledeče občinske premoženje:

občinska blagajna	Din 27.800
šolska blagajna Brezovica	> 7.900
šolska blagajna Notranje Gorice	> 7.761
občinski vodovodni odsek	> 8.743
podobčina Notr. Gorice za obč. pota	> 3.218
podobč. Vnanje Gorice za obč. pota	> 2.400

Nove gospode, pristaše JRZ, ki so prevzeli občinske posle, opozarjamo na zgoraj navedene številke, ki dovolj jasno pričajo o dobrem občinskem gospodarstvu dosedanjega občinskega odbora. Javnosti pa je treba povedati tudi to, da je stari občinski odbor s skrbjo in štednjo v svoji kratki funkcijski dobi plačal samo občinskega dolga v znesku celih 103.000 dinarjev.

Ce bo prišel kdaj čas, gospodje od JRZ, da boste mogli v sličnih okoliščinah oddati občinske posle in premoženje svojim naslednikom, glejte,

da bodo zgoraj označene številke lepše in za vas bolj častne. Povemo vam odkritosrčno, da vam bo javnost v primeru izboljšanja samo čestitala, nikdar pa nikogar blatila in obrekovala, kakor se je blatilo od vaše strani nekatere naše najbolj požrtvovalne in poštene javne delavce.

Šmartno pri Litiji

V letu 1930 in 1931 so prosili občani k. o. Jablanica za prestop iz občine Litije k občini Šmartno, kamor so tudi vfarani in vsolani! Istim takrat tega ni bilo mogoče doseči, pač pa se jim je želja izpolnila ob priliki komasacij po novem zakonu leta 1933. Da bi prišlo do volitev, so nekateri nergači v zadnji jeseni ponovno začeli hujskati ljudi, češ pridite nazaj, saj v Litiji so manjše doklade kot v Šmartnem. In hajdi kolo se je zavrtelo, pa kako? Zadoščeno ni bilo § 6. odstavka 3. obč. zakona in šlo je v koš. Še so pametni ljudje na svetu. Da bi pa vendar prišlo do volitev, so poskusili drugo srečo: sklicali so nov sestanek v nedeljo dne 22. dec. in pripovedovali, da je šmarska občina za nič, da so tu večji davki, da ni industrije itd. V Litijo moramo iti. Župan Strman pa hoče temu napraviti enkrat za vselej konec. Povabil je dne 29. dec. odbornike, jim razložil zadevo o komasaciji in prečital resolucijo, v kateri je navedel, da je lepa šmarska občina ena najstarejših v litijemskem srezu, da je v njej čezredna ljudska šola, najstarejša fara v škofiji, da so najstarejša kulturna in humanitarna društva v srezu, da ima dovolj prebivalcev in dovolj močno davčno moč.

Vsi navzoči so to vzeli na znanje in šli še isti dan od volilca do volilca. Vsi so se izjavili za šmarsko občino, razen par nergačev. Čestitamo tako zavedni občini, še bolj pa županu, ki je to akcijo pravilno rešil. Nergačem pa naj bo to v opomin, da je ljudstvo počelo nekaj misliti in se ne da več voditi za nos.

— Žila udari pri zdravem človeku 75krat v minuti.

Š T U D E N T

V pusti, goli brlog stud. med. Hartmoserja sije jutranje sonce. Na mizi še gori kakor uboga lučka za duše v vicah mala petrolejka z vzorčasto pločevinasto perutnico in okajenim steklenim cilindrom. Kolikor je manjka svetlobne jakosti, toliko bogato nadomešča s smradom, ki v zvezi z mrzlim tobakovim dimom in z vonjem po pravkar ugaslem samovarju tvori tako rekoč dopolnjen sestavni del vsakega siromašnega dijaškega brloga. Na mizi je našarjen cel kup papirjev, scefranih spisov ter oguljenih knjig in listov. Poleg je krožnik z ostanki črnega kruha in čreves od klobas. Kar se tiče klobase, jemljejo tu menda vse močno za res. Oba končka sta na primer tehnično obdelana tako mojstrsko, da je mogoče sklepati na dolgoletno vajo. Prav lično izvotlena in ločena od slehernega mesa ležita tu ko dva mala, prozorna oselnička.

Nad temi ostanki gospostva je študent za mizo zaspal. Spet se je bil gulil vso noč. Proti jutru mu je glava omahnila na knjigo in veke so se mu zaklopile čez oči. Za rigorozanta ni videti posebno duhovit, ko s polodprtimi usti in s povešeno spodnjo ustnico ždi na stolu. Nasprotno, od samega učenja je postal čisto neumen, čeprav tega ni nameraval.

Kake štiri mesece mu že poteka življenje v tej prestrašni redovitosti:

Guliti se in goniti ... Kruh in klobasa ... Goniti se in guliti ... Klobasa in kruh ...

DOLŽNE BUKVE

23

Treba je za kaj takega imeti dober želodec, toda revni študentje ga imajo. študentje so vendar tako mladostno sveži.

Nenadoma skokoma plane s stola in se vzravna kakor sveča. Prvi trenutek spanja pijane oči zmedeno buljijo naokrog. Potlej ga pa že spet nevidna sila pritegne k debeli knjigi. Kakor avtomat še napol v omotici ponovi stavek, ob katerem je bil zaspal.

Nenadoma se strese, kakor da ga je udaril električni tok. Za božjo voljo! Danes je vendar veliki dan, dan njegovega izpita! Študent široko odpre oči. Sedaj se je šele popolnoma predramil.

Ves prepaden seže v telovnikov žep. Koliko le neki utegne biti ura? Tu se spomni, da njegova ura vendar študira v zastavljalnici. Potreboval je tistih nekaj goldinarjev, da je spravil skupaj takso za rigoroz. Kakor obseden plane v sobo svoje stare gopodinje k veliki stenski uri.

Hvala Bogu, še celo uro je časa.

»Gospa Huberjeva, moj črni suknjič! Preklete, kaj mar ne slišite? Ali ste mi ga osnažili in skrtaliči!«

Stara gospa Huberjeva, ki si z vso lagodnostjo za opoldne vprav gnete testo za jabolčni zavitek, ima jedko žilico.

»Popolnoma osnažila, gospod Hartmoser! Suknjič se sveti kakor zrcalo!«

»In cilindri? Je čisto skrtan?«

»Popolnoma čisto, gospod Hartmoser! Nobene kosmatine ni več na njem!«

Naša družina

Vprašanje naših kmetjskih deklet

V kmetjski in sploh podeželski družini še vedno ne posvečamo dovolj pažnje našim dekletom. Kmetjski list je lani o tem vprašanju objavil nekaj člankov, s katerimi bomo na splošno željo čitateljev letos nadaljevali.

Položaj našega podeželskega dekleta je v splošnem težak. Mladenka je zgodaj vprežena v težko delo, ki ji ne dopušča, da bi svojo izobrazbo tako izpopolnjevala, kakor bi bilo to v današnjem času potrebno. Tudi v družinskem okviru samem največkrat ni mogoče skrbeti dekletu za zadostno vzgojo, kaj šele za primerno izobrazbo! Tako trpi dekle, ki ostane doma, še bolj pa ono, ki mora s trebuhom za kruhom po svetu.

Tu bodo morala društva priskočiti domači vzgoji in domačemu pouku na pomoč. Vsak dan, ki ga izgubimo, nam rodi neprecenljivo škodo. V Nemčiji, v Italiji, pa tudi v Rusiji obstoje posebna dekliška društva, ki so napol ali popolnoma državna in skrbje v vsakem pogledu za čim boljši razvoj in napredek deklet. Poleg telesnih vaj in čisto ženskih del se tu dekleta poučujejo v zdravstvu, o vzgoji otrok, o negi dojenčkov, o materinstvu itd.

Pri nas smo od vsega tega še daleč. Briga za dekle, zlasti za podeželsko dekle, je prepuščena popolnoma zasebni dobri ali slabi volji posameznih društev in organizacij. Ne rečemo, da bi društev doslej ne bilo, vendar je pa vmes dosti takih, kjer se podeželska dekle in sploh podeželska ženska ne počuti dobro, ker pogreša tiste zaupne domačnosti, ki ji je potrebna in ki si jo želi. Zato je tudi našim mladinskim društvom odprto široko polje. Zavedajo naj se, da briga in skrb za dekleta ni samo moralna zadeva, ni le vprašanje narodnega ponosa, ampak je tudi važno gospodarsko in splošno narodno vprašanje.

Po naravni ureditvi je vsaka ženska, ki je zdrava, določena za to, da postane nekoč mati

zdravih otrok. Zato do neke mere v njej počiva bodočnost naroda. In koliko zdravih, čvrstih deklet se nam v svetu izgubi! Mesto da bi postale matere slovenskih otrok, postanejo sužnje, ki morajo za sramoten in čisto res grenak grižljaj kruha prodajati izprijenim pohotnežem svojo mladost. Druge postanejo sužnje, ki jih brezvestni kapital izkorišča v taki meri, da obnemorejo in začno v najlepših letih hirati. Posledica je v najboljšem slučaju jetika. Ako se taka dekle kdaj poroči in postane mati, samo povečuje bedo in gorje, mesto da bi krepila narodovo življenjsko silo in moč.

Ako bomo držali roke križem in samo stekali in jadikovali, ne bo nikoli drugače. Da bo pa mogoče čim prej začeti s smotrenim delom na tem polju, naj za zdaj vsa Društva kmetjskih fantov in deklet poskrbe za to, da iz vasi, kjer tako društvo deluje, ne bo nihče od mladih, niti moški, zlasti pa ne dekle, odšel v svet, dokler se ni preko društva posvetoval in natančno poučil o delovnih razmerah in pogojih v kraju, kamor je namenjen. Kjer so društva dovolj močna, naj osnujejo v ta namen posebne odseke. Zraven naj tudi začno zbirati gradivo o tem, koliko ljudi iz njihovega kraja je raztresenih po svetu (in imajo seveda še v rojstni občini domovinsko pravico), kje so in kako se jim godi. To gradivo naj pošljejo Zvezi v Ljubljano ali pa uredništvu našega lista.

Čim prej pa bo seveda treba misliti na skupno kmetjsko ustanovo, ki bo z dežele v mesta in industrijske kraje — doma in v tujini — odhajajočemu kmetjskemu življu nudila primerno pomoč in zaščito, zlasti pa naš kmetjski živel skušala obvarovati gospodarske in telesne in moralne propasti. Pomislite zlasti slovenske kmetjske matere, da niste v bolečinah dajale življenja svojim otrokom zato, da bi propadali po svetu, ampak zato, da bi vam samim bili na starost v veselje in oporo, narodu pa v srečo in pones!

Ako se vsi skupno in nesebično lotimo dela na tem polju, bomo storili kmetjskemu pokretu in narodu več dobrega nego z milijoni puhlih gesel o »mitem narodu«. Ta zavest mora prešiniti našo kmetjsko družino in vse naše podeželje!

Po svetu

■ Komu vojna koristi? V odboru za kontrolo izvoza orožja v ameriškem senatu so ugotovili, da so banke ameriškega bogataša Morgana zaslužile z izvozom orožja v Evropo nad 10 milijard dolarjev. Po vojni je pa štela Amerika preko 13 milijonov brezposelnih delavcev in popolnoma uničeno kmetstvo (kmetstvo).

■ Judom dovoljena svoboda je v Nemčiji zelo majhna. V kolikor niso pobegnili v inozemstvo, ali niso bili izgnani, se v Nemčiji ostali Judje izločajo iz nemške družbe. Tudi njihova umetnost je za Nemce prepovedana. Te dni je razstavil svoje slike judovski slikarski umetnik Maks Liebermann v Berlinu. Vstop v razstavne prostore je bil prepovedan za Nemce. Le Judje so si smeli ogledati slike svojega sonarodnjaka.

■ Masarykov rojstni dan bodo na Čehoslovaškem proglasili za državni praznik. V čehoslovaškem parlamentu so že predložili tozadeven zakonski predlog.

■ Nesreča na morju. Ameriški parnik Cherokee se je pri Jacksonvillu zaletel v angleški parnik Welcombe. Obe ladji sta se potopili, obe posadki pa sta se rešili.

■ V 20 urah iz Pariza v Newyork. Slavni letalec Maurice Rossi se pripravlja na polet iz Pariza (Francija) v Newyork (Združene države Sev. Amerike). Neka francoska tovarna gradi zanj posebno letalo, s katerim bo preletel to veliko razdaljo v 20 urah. Pet ur ostane nato »na oddihu« v ameriškem vele mestu, nakar name-rava v nadaljnjih 20 urah preleteti nazaj v Pariz. Tako bi opravil pot iz Evrope v Ameriko in spet nazaj s 5urnim počitkom vred v — 45 urah! Letalo bo drvelo po zraku s povprečno hitrostjo 320 kilometrov na uro. Za pot, ki jo torej opravi to letalo v eni sami uri, bi potreboval pešec — cel teden, ako bi prehodil na dan slabih 46 km!

Rudolf Gaj:

Izobčenci

(Nadaljevanje.)

Minilo je petnajst dni samega dežja in slabega vremena in šele šestnajsto jutro je potem zopet vstalo v vsem svojem sončnem sijaju kakor oprano. Peter in Amorado sta bila skoraj skozi ves ta čas zunaj in vrnila sta se bila baš ta dan okoli poldneva. Bilj pa so zato vsi ostali ves čas doma in Karini je bilo neznansko dolgčas po Petru, ker ga tako dolgo ni mogla videti. Z Arabinom se je ona razumela namreč samo še zaradi Petra, samo zaradi njegove bližine. Trdovratno je na ta način upala in čakala, da se bo Peter nekega dne omeščal, ter si jo pozelel zopet za svojo ljubico. Ta dan je bila ravno nedelja in pri obedu so bili vsi jako dobro razpoloženi, kar je šlo v največji meri menda na račun lepega vremena. Zlasti Karina se je smejala venomer in pogledovala poželjivo na Petra, tako da se ji je ta včasih skoraj moral vdati s pogledom. Brž po obedu sta se Peter in Amorado pomenila, da pojmeta na izprehod, in sicer nekam v čisto nasprotno smer, proti severu. Amorado mu je pripovedoval, da se nahaja tam neki stari, polrazpadli grad, da je tudi od tamkaj precejšen razgled in končno da se nahaja pod gradom gostilna, kamor prihaja ob nedeljah mnogo ljudi. Ko je Karina to slišala, je brž pričela tudi ona prigovarjati Arabinu, da bi šla z njima. Toda Arabinu ni bilo dosti do tega in zato je velel Karini, naj gre ona sama z njima

in tako se jima je sedaj na njuno privolenje pridružila tudi ona. Šla se je preobleč in kmalu se je vrnila kot precej elegantna, mlada gospodična. Ako bi ne bil Peter — Peter, bi se bila sedaj gotovo mogla dopasti tudi njemu! Tovarisha sta jo nato vzela v svojo sredo in vsi trije so kmalu izginili za smrekami.

»Tega Arabina tudi ne more človek nikamor pripraviti,« je povzela Karina, kakor hitro so se bili nekoliko oddaljili od taborišča. »Tako lep popoldan kakor je danes, pa bi čepel človek doma! Saj sem tako sedaj ves čas bila primorana čepeti doma, ko se ni bilo vsled dežja nikamor za ganiti. In vidva? Kje sta vidva tičala ves ta čas?«

»Da, tičala. Prav zares sva tičala!« se je oglasil hohotaje Amorado. »In sicer pod kapom in na kozolcih sva pretičala največ, ali ni res, Peter? ... Da, Karina! Vidiš takole je to naše življenje; toda ti ga še najbrž ne poznaš takega, Karina?«

»Ne. Takega pa še ne!« je zvonko odvrnila Karina. »Toda tudi vama bi ne bilo treba baš ravno tako,« je še dostavila, pogledaje pri tem zdaj na enega, zdaj na drugega.

»Vem, kako misliš, Karina,« se je zopet oglasil Amorado, »toda kaj hočeš: pač ni vsak za to! Sicer pa se bo meni že itak kmalu spremenilo ...« je še dodal in se ozrl na Petra.

»Kako? Spremenilo!« se je z velikim začudenjem ozrla deklica najprej na Amorada in potem pa še na Petra. »Kaj se bo spremenilo?« je hkratu vprašala hlastno.

Amorado je gledal na Petra in ko je videl, da se mu je ta nasmehnil, je dejal:

»Proč pojdem, Karina!«

»Proč ...?! Za vedno proč?«

»Da. Dobil sem službo in upam, da se mi ne bo več treba vrniti semkaj.«

»No, no. Saj ni danes prvi april, da bi me lovil na tak način,« se je zasmejala deklica; toda brž se je zopet zresnila in proti Petru obrnjena je vprašala:

»Ali je to res, Peter?«

In ko ji je nato Peter resno prikimal, se je ona zdajci obrnila zopet do Amorada in vprašala:

»Pa kako je to mogoče ...? In kedaj pojdeš?«

»Čez tri dni, Karina.«

»Škoda! In ne prideš potem nič več k nam na obisk?«

»To bom najbrže še prišel kedaj,« je odvrnil Amorado, pomenljivo se ozrši na Petra.

»O Peter! To ti bo pa sedaj preveč dolgčas za prijateljem,« je dejala deklica kakor obžalovaje in nato še dostavila: »sicer pa bo nam vsem žal za teboj, Amorado!«

»In to te naj tolaži, Amorado, da ti ne bo nihče od nas zavidal tvoje sreče,« je brž dostavil Peter odkritosrčno.

Dospeli so nato na nekoliko shojeno stezo, toda venomer se valjujočo zdaj preko hriba v jarek, zdaj zopet preko jarka v hrib. Tu je vladala gosta senca vsepovsod in tla so bila ponekod še celo spolzka od zadnjega deževja. Tu in tam je bilo celo treba nekoliko postati ter si umakniti z roko grm ali trn, ki je silil preko poti. Po grapah je šumela voda in s hribov se je čulo njeno padanje kakor slapovi.

(Se nadaljuje.)

■ **Nesreče pri pogrebnih svečanostih v Londonu.** Pogrebni svečanosti se je udeležilo preko 4 milijone ljudi. Razumljivo je, da se v takih primerih ni mogoče izogniti raznim nesrečam. Tako so tudi londonske pogrebne svečanosti zahtevale 18 smrtnih žrtev, a 150 ljudi je moralo v bolnice.

■ **Kino mesto knjig.** V nekatere osnovne angleške šole so uvedli posebno izdelane filme, ki bodo zamenjali učne knjige. S pomočjo filmov se bodo otroci učili prirodoznanja, zemljepisja in angleške narodne zgodovine.

■ **Cerkveno zvonjenje v mehiškem mestu Gadolajda** je bilo več kot leto dni prepovedano, češ da povzroča zvonjenje preveliko kravala. Te dni so pa zvonjenje zopet dovolili, za katero se mora plačati takso 20 dolarjev za vsakih 15 minut.

■ **Nova potniška letala** je nabavilo nemško društvo za zračni promet. Letala imajo brzino 410 km na uro in prevažajo po 10 potnikov ter pošto.

Listnica uredništva. Podkrimei:

Na vaše vprašanje, zakaj nismo objavili dopisa iz Tomišlja o srajcah, golažu, žganju in vozičkih, vam sporočamo, da nam je dopis radi resničnosti ugajal. Zakaj je moral izpasti, vam žal ne moremo povedati. — **Tomaž K. v L.:** Z vami vred smo tudi mi takih misli, da za zimo pride vselej pomlad. Ker smo kmetje, to vemo in delamo in čakamo. Glavno pa je, da se razumemo. — **Marjeta B. na V.:** Sveto pismo se je začelo zdeti nekaterim ljudem nevarno, čeprav pravijo, da ga oznanjajo. Zato ne zamerite, če odstavkov, ki ste nam jih poslali, ne moremo objaviti. Časi se spreminjajo in kar je včeraj pomenilo nekaterim bojni klic, jim je jutri lahko — trn v peti. V tem grmu tiči zajec. — **Nesrečno dekle:** Čutili smo z vami, toda dopisa ne moremo objaviti — radi tiskovnega zakona. Radi verjamemo, da se vam je res zgodilo vse, kakor opisujete, pred sodiščem pa je težko dokazati resničnost, ker pri tem navadno ni — prič. Obrnite se za nasvet na kakega poštenega odvetnika. Na splošno pa veljaj vam in vsem, ki jim preti enako gorje: Ogiblajte se pobožnjakov. Človek, ki misli, da s hinavskim brbljanjem lahko opere vse svoje lumparije, je slabši od očitnega zločinca. — **Peter F., Maribor:** Veseli nas, da ste se zavedli svojega kmetskega pokolenja. Bolj ko poje bič po naših hrbtih, bolj se naše vrste množe. Veseli nas, da se tudi delavcem polagoma odpirajo oči in da spoznavajo, odkod je kruh in kje je doma poštenje. Vašega dopisa, žal, zaradi ostrine ne moremo objaviti, vendar nam je dragocen, ker se iz njega zrcali resnično ljudsko mnenje.

Radio

od 9. do 16. februarja 1936.

Nedelja, 9. februarja: 15.00: Kmetijska ura: Ravnanje z vinom (g. ing. Flego); 16.00: Gospodinska ura: Meso in tolažbe v kmetijskem gospodarstvu (gdč. Anica Lazarjeva).

Ponedeljek, 10. februarja: 18.00: Zdravniška ura: O zastrupljenju krvi (sepsa) (g. dr. Bogomir Magajna).

Torek, 11. februarja: 18.40: Filozofsko združeno gospodarstvo (dr. France Veber).

Petek, 14. februarja: 11.00: Higijensko predavanje (ga. dr. Slava Kristan-Lunaček); 18.00: Zenska ura: O ženskem študiju na ljubljanski univerzi (ga. Olga Grahor); 18.40: Delavsko združenstvo (g. Češnovar Slavko).

Sobota, 15. februarja: 18.40: O strnjenem pouku (g. Bratko Rudolf); 20.00: Pereča zunanje politična vprašanja (g. dr. Alojz Kuhar); 20.20: Po slavni ribniški dolini (pester večer). Spisal in vodi: Jakob Zvan.

Sejmi

- 9. februarja: v Pilštanju, Konjicah.
- 10. februarja: v Ptuj. Sv. Juriju ob juž. žel.
- 11. februarja: v Kamniku, Dolnji Lendavi.
- 12. februarja: v Motniku.
- 13. februarja: v Turnišču.
- 14. februarja: v Dobu, na Dobrovi, v Št. Lambertu, Razdrtem, Žerovnici, Semiču, na Savi, v Brežicah, Ponikvi, Središču, Zalcu, Sevnici.

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 42-80
1 nemška marka	Din 17-60
1 švicarski frank	Din 14-24
1 angleški funt	Din 216-—
1 avstrijski šiling	Din 9-—
1 francoski frank	Din 2-89
1 češkoslovaška krona	Din 1-81
1 italijanska lira	Din—

Vrednostni papirji

2½% Vojna škoda	Din 356-358
7% investicijsko posojilo	Din 75-77
7% Drž. hipotek. banka	Din 77-79
6% begluške	Din 60-62
4% agrarne	Din 41-43
7% Blair posojilo	Din 72-74
8% Blair posojilo	Din 82-84
Privilegirane agr. banke	Din 220-225

Kjerkoli beseda slovenska živi,
povsod **Kmetški list** nas poštenja uči.

HERSAN CAJ

ZDRAVJE

s pomočjo zdravilnih svojstev raznih zelišč se dobi, ako se uživa „HERSAN CAJ“, mešanica posebnih zdravilnih zelišč po sestavi zdravnika R. W. Pearsona, šef-zdravnika v Bengaliji (Angleška Indija). — Po večletnih izkušnjah je neovrgljivo dokazana velika vrednost „HERSAN CAJA“ in to z nedvomnim uspehom pri obolenjih zaradi poapnenja žil, pritiska krvi, pri ženskih boleznih, pri menstruaciji (menjanju mesečnega perila), migreni, revmatizmu, obolenju obisti, jeter, motnjah v želodcu, zastrupljenju, zapeki, protinu, (giht), črevesnih boleznih, hemoroidih, zgagi in pri čezmernem odebelenju. — „Hersan čaj“ se dobiva v vseh lekarnah. Poučno knjižico in vzorec Vam pošlje zastonj:

„RADIO SAN“, Zagreb, Dukljaninova 1

Reg. S. št. 14001 1935.

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico, r. z. z n. z. Kandija-Novo mesto

javlja, da se vrši njen

XXXIX. letni občni zbor,

v nedeljo, dne 15. marca 1936 ob 8. uri dopoldne v njenih pisarniških prostorih s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobrenje letnih računov.
4. Nadomestna volitev funkcionarjev.
5. Čitanje poročila o reviziji.
6. Slučajnosti.

Ako prvi občni zbor ne bi bil sklepčen, se vrši eno uro pozneje na istem kraju drug občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu članov. Posamezni predlogi za občni zbor se morajo vložiti do 15. februarja 1936 pri zadrugi.

NAČELSTVO.

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica šte. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavi: „Kmetški dom“. Ziro rač.: Narodna banka

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. // **JAMSTVO ZA VSE VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. // Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. // Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. Sploh vrši vse denarne posle, ki spadajo v delokrog denarnih zavodov.

BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8—12 in od 3—5, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12½ ure.

Podružnici: **KAMNIK — MARIBOR**

Stanje vlog: Din 35.000.000—

Rezerve: Din 1.300.000—